

1 2 TYYn kestävän kehityksen ohjelma

3 4 Johdanto

5 TYYn kestävän kehityksen ohjelma antaa suuntaviivat ympäristöasioiden huomioimiselle
6 Turun yliopiston ylioppilaskunnassa. Ohjelma käsittelee sekä TYYn sisäistä toimintaa että
7 TYYn järjestöjen toimintaa.

8 TYYn linjapaperin mukaisesti ylioppilaskunnalla tulee olla aktiivinen rooli ympäristö- ja
9 ilmastokriisiin liittyvässä yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä ilmastonmuutosta
10 ehkäisevässä toiminnassa. Ylioppilaskunta on suunnannäyttävä ja edelläkävijä, joka
11 toiminnallaan näyttää esimerkkiä järjestöille sekä sidosryhmille.

12 Ympäristöasiat tulee huomioida kokonaisvaltaisesti TYYn toiminnassa kestävän kehityksen
13 periaatteiden mukaisesti. TYYn kestävän kehityksen ohjelma keskittyy ekologisen
14 kestävyuden ulottuvuuteen. Myös muut kestävän kehityksen ulottuvuudet, eli sosiaalinen,
15 kulttuurinen ja taloudellinen ulottuvuus, ovat tärkeä osa kestävän kehityksen
16 kokonaisuutta. On tärkeää ymmärtää myös niiden vaikutus TYYn toimintaan ja huomioida
17 ne toimintaa ohjaavia dokumentteja laadittaessa sekä siten TYYn jokapäiväisessä
18 toiminnassa.

19 20 TYYn kestävän kehityksen ohjelman näkökulmat

21 Kestävän kehityksen ohjelmassa kuvataan TYYn sisäistä toimintaa sekä järjestöjen
22 toimintaa neljästä eri näkökulmasta. Näkökulmat ovat ympäristötietoisuuden lisääminen,
23 kestävät hankinnat ja tilat, tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen kestävästi sekä
24 ympäristövaikuttaminen.

25 *Ympäristötietoisuuden lisääminen*

26 Ympäristötietoisuuden lisäämisen tarkoitus on tuoda ylioppilaskunnan toimijat ja järjestöt
27 tietoisiksi toiminnan vaikutuksista ympäristöön ja auttaa heitä arvioimaan ja raportoimaan
28 näitä vaikutuksia. Toiminnassa tapahtuvan kestävän kehityksen muutoksen mittarina
29 voidaan käyttää esimerkiksi arvioitua hiilijalanjälkeä. Ympäristötietoisuuden lisääminen on
30 luontainen osa TYYn toimintaa ja kestävän kehityksen teemat koskevat kaikkia
31 ylioppilaskunnan toiminnan sektoreita ja TYY-konsernia.

32 *Kestävät hankinnat ja tilat*

33 Ekologisesti kestävien hankintojen tekeminen on osa ylioppilaskunnan ja järjestöjen arjen
34 valintoja. Kulutustottumuksien muokkaamisella on merkittäviä ympäristövaikutuksia,
35 joten tilojen ja materiaalien hankinnassa, käytössä ja huollossa tulee huomioida

36 kestävyysnäkökulmat. Matkustustapaa suunniteltaessa on huomioitava matkustamisen
37 vaikutukset ympäristöön.

38 *Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen kestävästi*

39 Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisellä ympäristöasiat huomioiden heikennetään
40 tapahtumien negatiivisia ympäristövaikutuksia ja vaikutetaan yhteisöön näyttämällä
41 esimerkkiä siitä, miten tapahtumia järjestetään kestävästi. Jo suunnitteluvaiheessa on
42 tärkeää määrittää, mitkä periaatteet tilaisuutta järjestettäessä otetaan huomioon.

43 *Ympäristövaikuttaminen*

44 Ympäristöasiat ovat läpileikkaava teema yhteiskunnassa, ja siten jokaisella
45 ylioppilaskunnan ja järjestöjen toimijalla on mahdollisuus tehdä ympäristövaikuttamista.
46 Aktiivisella ympäristövaikuttamisella voidaan lisätä opiskelijoiden osallisuutta
47 ympäristökysymyksiin.

48 Ympäristövaikuttamisen tavoitteena on lisätä tietoisuutta kestävän kehityksen teemoista ja
49 ilmastokriisistä sekä vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan. Ylioppilaskunnan
50 ympäristövaikuttamisen linjaukset löytyvät poliittisesta linjapaperista.

51

52 Ylioppilaskunnan tavoitteet ja toimenpiteet

53 Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kaikkea TYYn toimintaa ja vastuu
54 ohjelmaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta on TYYn työntekijöillä
55 ja hallituksella, jos vastuuta ei ole erikseen määritetty tielle toimijalle. Jokaisen kestävän
56 kehityksen ohjelman näkökulman alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä,
57 joilla päästään kohti kyseistä tavoitetta.

58 *Ympäristötietoisuuden lisääminen*

59 Tavoite: Jokainen TYYn toimistolla tuntee kestävän kehityksen ohjelman ja tietää, miten
60 ympäristöasiat liittyvät omaan sektoriin.

61 -Päsihteeri kouluttaa uudet työntekijät ja uuden hallituksen TYYn kestävän kehityksen
62 ohjelmasta. Hallituksen jäsenten testamentteihin lisätään osiot siitä, millä tavalla kestävä
63 kehitys huomioidaan kullakin sektorilla.

64 Tavoite: Jokainen TYYn toimistolla tuntee hiilijalanjälkilaskurin ja raportoi omatoimisesti
65 oman ja sektorin hiilijalanjäljen.

66 -Hallituksen ympäristövastaava ja päsihteeri seuraavat tavoitteen toteutumista. Lisäksi he
67 raportoivat edustajistolle päästöjen kehityksestä vuosittain sekä ehdottavat toimenpiteitä,
68 kuten päästöjen vähentämistä tai kompensointia.

69 Tavoite: Ympäristösiipi ja muut siivet ovat merkittävä ympäristötietoisuutta lisäävä toimija
70 kampuksella.

71 -TYYn siivet koulutetaan TYYn kestävän kehityksen ohjelmasta ja siitä, miten he voivat
72 vaikuttaa ympäristöasioihin. Siipien kouluttaminen on hallituksen vastuulla.

73 Tavoite: TYYn järjestöt tuntevat TYYn kestävän kehityksen ohjelman ja hyödyntävät
74 ympäristöopasta toiminnassaan.

75 -TYYn hallituksen ympäristövastaava järjestää alkuvuodesta ympäristökoulutuksen
76 järjestöille yhdessä ympäristösiiven kanssa.

77 Tavoite: Tylkkäri kasvattaa lukijoiden ymmärrystä ja tietoisuutta ilmastonmuutoksesta.

78 -Ilmastonäkökulma huomioidaan erilaisissa journalistisissa sisällöissä.

79

80 *Kestävät hankinnat ja tilat*

81 Tavoite: TYYn ruokahankinnat ovat kestäviä.

82 - Ruokahankinnoissa suositaan Reilun kaupan tuotteita sekä kotimaisia sesonkituotteita.
83 Toiminnassa suositaan vegaanivaihtoehtoja.

84 Tavoite: TYY ei tee turhia hankintoja ja hankinnat tukevat kiertotaloutta.

85 -Hankintoja tehdään vain tarpeeseen ja hankinnoissa suositaan kierrätettyjä tavaroita.
86 Tarpeettomat tavarat kierrätetään.

87 Tavoite: Ruokahävikin määrä TYYn toiminnassa vähenee.

88 -Ruokahävikin määrä minimoidaan ja ruokahävikin määrästä raportoidaan
89 seurantalomakkeella.

90 Tavoite: TYY vähentää matkustamisesta syntyviä päästöjä.

91 - Matkustettaessa valitaan ensisijaisesti ympäristöystävällisin matkustusmuoto. Suositaan
92 maatapitkin matkustamista ja omaa autoa sekä lentoja käytetään vain perustellusta syystä.

93 Tavoite: TYYn vuokratiloissa on riittävä astia- ja tiskauskapasiteetti, jotta vuokraajien ei
94 tarvitse käyttää kertakäyttöastioita.

95 -Tilavastaava päivittää kalustoa ja ohjeita tarpeen vaatiessa.

96

97 *Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen*

- 98 Tavoite: TYYn tilat ovat esimerkki tiloista, joissa on huomioitu ympäristönäkökulmat.
- 99 -TYYn hallituksen ympäristövastaava huolehtii, että tiloissa on ohjeistus kierrättämiseen ja
100 veden ja sähkön säästämiseen. Tilojen lämpötila on säädettävä vakioksi 18-22 astetta.
- 101 Tavoite: TYYn tiloissa kierrätetään muovi-, bio-, paperi-, kartonki-, lasi-, metalli- ja
102 polttokelpoinen jäte.
- 103 -TYYn pääsihteeri, tilavastaava ja hallituksen ympäristövastaava huolehtivat siitä, että
104 kierrättäminen on mahdollista kaikissa TYYn tiloissa. Kierrättämisen toteutumista ja jätteen
105 kertymistä seurataan osana hiilijalanjälkilaskentaa.
- 106 Tavoite: TYYn tapahtumista syntyvää jätettä vähennetään.
- 107 -TYYn tapahtumissa ei käytetä kertakäyttöastioita. Tarkoituksenmukaiset
108 kierrätysmahdollisuudet tapahtumissa vähentävät jätteen määrää.
- 109 Tavoite: Tapahtumasuunnittelussa tunnistetaan valintojen vaikutus tapahtuman
110 päästöihin.
- 111 -Opiskelijakulttuurisektori huomioi tapahtumia ja tilaisuuksia suunnitellessaan ekologisen
112 kestävyden näkökulmat.
- 113
- 114 *Ympäristövaikuttaminen*
- 115 Tavoite: TYYllä on aktiivinen rooli ympäristö- ja ilmastokriisiin liittyvässä
116 yhteiskunnallisessa keskustelussa.
- 117 -Hallitus ja ympäristövastaava seuraavat ympäristöön liittyvää poliittista keskustelua ja
118 reagoivat siihen opiskelijan näkökulmasta.
- 119 Tavoite: TYYn ääni kuuluu yliopistolla kestävän kehityksen asioissa.
- 120 -TYY on edustettuna ympäristöön liittyvissä ydinryhmissä yliopistolla.
- 121 Tavoite: TYY vaikuttaa järjestöjensä toimintaan niin, että ekologinen kestävyys toteutuu
122 laajasti yliopistoyhteisössä. TYY on esimerkki järjestöilleen.
- 123 -Kestävän kehityksen ohjelman järjestöosuutta toteutetaan aktiivisesti. TYY viestii
124 ympäristöratkaisuistaan järjestöille.
- 125 Tavoite: Koko ylioppilaskunta, mukaan lukien Universtas-konserni, toimii ekologisesti
126 kestävästi.

- 127 -Yritystoimintaa ohjaavia dokumentteja päivitettäessä huomioidaan kestävyysnäkökulmat.
128 TYY kannustaa yhteistyötahojen toiminnan kehittämistä entistä
129 ympäristöystävällisemmäksi.
- 130
- 131 TYYn järjestöjen tavoitteet ja toimenpiteet
- 132 Kestävän kehityksen ohjelman järjestöosuuden toteutumisesta vastaa järjestön
133 ympäristövastaava yhdessä hallituksen kanssa. Kunkin järjestön tapahtumavastaava vastaa
134 siitä, että tapahtumat noudattavat TYYn kestävän kehityksen ohjelmaa.
- 135 TYYn kestävän kehityksen ohjelman lisäksi järjestöjen toimintaa tukee TYYn ympäristöopas,
136 johon on kerätty konkreettisia toimintaohjeita.
- 137
- 138 *Ympäristötietoisuuden lisääminen*
- 139 Tavoite: Järjestöllä on tehtävään perehdytetty ja koulutettu ympäristövastaava.
- 140 -Ympäristövastaava osallistuu TYYn alkuvuoden ympäristökoulutukseen.
- 141 Tavoite: Järjestön hallitus on tietoinen järjestön toiminnan ympäristövaikutuksista ja TYYn
142 ympäristöoppaasta ja ohjelmasta.
- 143 -Ympäristövastaava ohjeistaa järjestön hallitusta TYYn kestävän kehityksen ohjelman
144 järjestöosuuden tavoitteista ja kestävästä toimintatavoista. Järjestön hallitus tarkastelee
145 toimintansa nykytilaa ja pohtii mahdollisia toimenpiteitä kestävyden edistämiseksi
146 omassa toiminnassaan.
- 147
- 148 *Kestävät hankinnat ja tilat*
- 149 Tavoite: Järjestön ruokahankinnat ovat kestäviä.
- 150 -Järjestö suosii ruokahankinnoissaan Reilun kaupan tuotteita sekä kotimaisia
151 sesonkituotteita. Toiminnassa suositaan vegaanivaihtoehtoja eläinperäisten tuotteiden
152 sijaan.
- 153 Tavoite: Ruokahävikin määrä järjestön toiminnassa vähenee.
- 154 -Ruokahankintoja tekevät järjestötoimijat suunnittelevat huolella ostokset, jolloin ei jää
155 ylimääräistä ruokaa. Ylijäämäruoka hyödynnetään.
- 156 Tavoite: Järjestö ei tee turhia hankintoja ja hankinnat tukevat kiertotaloutta.

157 -Hankintoja tehdään vain tarpeeseen ja niitä tehdessä tulee pohtia hankintojen
158 pitkäikäisyyttä ja kestävyyttä. Hankinnoissa suositaan kierrätettyjä tavaroita. Esimerkiksi
159 vuosijuhlahalahankinnoissa suositaan aineettomia lahjoja.

160 Tavoite: Järjestö vähentää matkustamisesta syntyviä päästöjä.

161 - Matkustettaessa valitaan ensisijaisesti ympäristöystävällisin matkustusmuoto. Suositaan
162 maatapitkin matkustamista ja omaa autoa sekä lentoja käytetään vain perustellusta syystä.

163

164 *Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen*

165 Tavoite: Järjestön tiloissa tai tapahtumissa ei tuhlaata sähköä ja vettä.

166 -Järjestön tilojen ekologiseen käyttöön on selkeät ohjeistukset.

167 Tavoite: Järjestön tiloissa kierrätetään muovi-, bio-, paperi-, kartonki-, lasi-, metalli- ja
168 polttokelpoinen jäte.

169 -Järjestössä huolehditaan vastuujaosta kierrättämisen osalta ja ohjeistetaan tilojen käyttäjiä
170 kierrättämisestä.

171 Tavoite: Järjestön tapahtumista syntyvää jätettä vähennetään.

172 -Järjestön tilaisuuksissa ei käytetä kertakäyttöastioita, vaan hyödynnetään esimerkiksi
173 TYYMA-astioita. Jo tapahtumia suunniteltaessa otetaan huomioon jätteidenlajittelu- ja
174 kierrätysmahdollisuudet sekä lajitteluastioiden riittävyys.

175

176 *Ympäristövaikuttaminen*

177 Tavoite: Järjestö pitää esillä ympäristöasioita jäsenilleen.

178 -Järjestö tiedottaa ympäristöön liittyvistä asioista jäsenilleen ja kannustaa osallistumaan
179 ympäristöaiheisiin kampanjoihin kuten #SiistiVappuun.

180 Tavoite: Aine- ja tiedekuntajärjestöt ovat aktiivisia toimijoita tiedekunnassaan tai
181 oppiaineessaan ympäristöasioihin liittyen.

182 -Järjestö tuo yliopistolle esiin ajankohtaisia asioita liittyen opetukseen, tiloihin ja muihin
183 järjestön toiminnanalaan liittyviin ympäristöasioihin. Esimerkiksi järjestön
184 koulutuspoliittinen vastaava voi tuoda kokouksessa käytävään keskusteluun opiskelijoille
185 tärkeitä kestävän kehityksen teemoja.

186

187 Ohjelman seuranta, raportointi ja päivittäminen

- 188 Tavoitteiden toteutumista seurataan osana muuta jatkuvaa toimintaa ja niistä tulee kunkin
189 sektorin kirjata merkintä toimintakertomukseen sekä testamenttiin. Toimijat laativat
190 tarkempia tavoitteita omalle sektorilleen hallituksen ympäristövastaavan tuella.
- 191 TYYn hallituksen ympäristövastaava ja pääsihteeri seuraavat ohjelman toteutumista
192 vuositasolla varmistaen, että kukin sektori on kirjannut omalta osaltaan kestävän kehityksen
193 tavoitteiden etenemisen toimintakertomukseen. Hallituksen ympäristövastaava ja
194 pääsihteeri kirjaavat toimintakertomukseen toimet, jotka eivät ole sektorikohtaisia.
- 195 Hallituksen ympäristövastaavalla on kokonaiskäsitelmä TYYssä tapahtuvasta kestävän
196 kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisesta toiminnasta ja vastuu kirjata sekä valvoa
197 tavoitteiden toteutumista ja niiden sektorikohtaisia kirjaamista. Ympäristövastaava
198 aikatauluttaa vuodessa yhden kestävän kehityksen tilannekatsauksen toimiston muulle
199 henkilöstölle. Ympäristövastaava yhdessä ympäristösiiven kanssa tarkastelee kestävän
200 kehityksen ohjelman ajanmukaisuutta ja päivittämistarvetta neljän vuoden välein.